

**Program wychowawczo - profilaktyczny
Szkoły Muzycznej I i II stopnia
im. Bronisława Rutkowskiego w Krakowie
na rok szkolny 2025/2026**

Spis treści

	<i>strona</i>
Część I. Podstawy ogólne Programu	2
1. Podstawa prawna	2
2. Wprowadzenie. Charakterystyka szkoły i środowiska lokalnego	2
3. Sylwetka Patrona	4
4. Wizja i misja szkoły.....	4
5. Sylwetka absolwenta.....	5
Część II. Założenia szczegółowe Programu	6
1. Diagnoza wychowawcza i prozdrowotna	6
2. Definicje czynników chroniących i czynników ryzyka. Ocena realnej skali zagrożeń pod względem wychowawczym	6
3. Aspekty wychowawcze i integracyjne w kontekście możliwości pobierania nauki w szkole przez uczniów z Ukrainy	8
4. Cele Programu	8
5. Zadania pracowników szkoły związane z realizacją celów Programu	9
6. Współpraca rodziców i szkoły w zakresie działalności wychowawczej i profilaktycznej	10
7. Literatura	11
Część III. Diagnoza i działania w roku szkolnym 2025/26	12
1. Diagnoza aktualnych potrzeb.....	12
2. Cele do realizacji w roku szkolnym 2025/2026	16
3. Harmonogram zadań.....	17
4. Zaplanowana ewaluacja oraz wnioski do dalszej pracy.....	18

Część I. Podstawy ogólne Programu

1. Podstawa prawna.

- Art. 26 ustawy Prawo oświatowe (Dz.U.2024. poz.737)
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. 2024 poz. 737)
- Statut Szkoły
- Rozporządzenia MKiDN dotyczące szkół artystycznych
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka
- Konwencja o Prawach Dziecka
- Plan pracy Szkoły Muzycznej I i II st. im. B. Rutkowskiego w Krakowie

2. Wprowadzenie. Charakterystyka szkoły i środowiska lokalnego.

Niniejszy Program opracowano dla środowiska szkoły, której specyfika polega na kształceniu wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych. Edukacja muzyczna, będąca zarazem formą ekspresji i rozwoju osobowego, stanowi fundament działań wychowawczo-profilaktycznych podejmowanych przez szkołę.

Założenia Programu zostały przygotowane w oparciu o diagnozę potrzeb i problemów występujących w naszej społeczności szkolnej, w tym w zakresie potrzeb rozwojowych uczniów, czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych.

Niniejszy program wychowawczo-profilaktyczny przygotował szkolny zespół do spraw programowych z zakresu wychowania, profilaktyki i pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Szkoła Muzyczna im. Bronisława Rutkowskiego w Krakowie jest istotnym miejscem na mapie życia artystycznego miasta, żywym ośrodkiem rozwoju kultury Krakowa i dzielnicy Podgórze. Jej aktywność integruje społeczność lokalną i dodatnio wpływa na upowszechnianie kultury muzycznej w Polsce. Celem działania szkoły jest profesjonalne kształcenie dzieci i młodzieży poprzez rozbudzanie w nich miłości do muzyki.

Wspieranie utalentowanych młodych ludzi uważamy za swój przywilej i obowiązek. Przyjazna atmosfera, dbałość o dobro i potrzeby uczniów, świadome pełnienie roli wychowawczej stanowią podstawę całego realizowanego procesu kształcenia.

System nauki w szkole oparty jest na indywidualnych lekcjach gry na instrumencie lub śpiewu (w szkole II stopnia) oraz na zajęciach zbiorowych: przedmiotach ogólnomuzycznych, zespołach, chórze, orkiestrze, big bandzie i innych. Szkoła przygotowuje instrumentalistów i wokalistów do działań estradowych oraz do dalszego kształcenia w kierunku muzycznym.

Nauka w Szkole Muzycznej I stopnia odbywa się w cyklu sześcioletnim lub czteroletnim (przeznaczonym dla dzieci starszych). Rozpoczynając naukę należy

wybrać instrument, na jakim dziecko będzie się uczyć. W naszej szkole jest możliwość nauki na jednym z następujących instrumentów:

• fortepian	• gitara	• saksofon
• klawesyn	• harfa	• trąbka
• organy	• akordeon	• puzon
• skrzypce	• flet	• waltornia
• altówka	• klarnet	• eufonium
• wiolonczela	• obój	• tuba
• kontrabas	• fagot	• perkusja

Nauka w Szkole Muzycznej II stopnia, w zależności od wybranej specjalizacji, trwa sześć lat (instrumentalistyka) lub cztery lata (wokalistyka, wokalistyka jazzowa, instrumentalistyka jazzowa).

Tak w SM I jak i II stopnia lekcje gry na instrumencie są indywidualne, co sprzyja stworzeniu atmosfery partnerstwa, a nauczycielowi daje możliwość dostosowania programu do umiejętności ucznia. Zajęcia ogólnomuzyczne odbywają się w małych grupach.

Możliwa jest dodatkowo, w formie fakultetów, nauka gry na instrumentach dawnych – skrzypce barokowe, altówka barokowa, wiolonczela barokowa, flety proste, flet traverso, lutnia barokowa i renansansowa, trąbka barokowa, obój barokowy oraz na instrumentach ludowych: suka biłgorajska, fidel płożka, basy ludowe, gadułka, morin – churr, er-hu, złóbcoki

Zdobyte umiejętności dają uczniom poczucie sukcesu i ogromną satysfakcję. Jest ona tym większa, im większe jest grono odbiorców – słuchaczy. Pokonywanie własnych słabości, stresu i tremy, zawsze towarzyszących występom przed publicznością, współodpowiedzialność za wyniki pracy zespołowej - to elementy nie do przecenienia w kształtowaniu osobowości młodego człowieka.

Uczniowie naszej szkoły mogą uczestniczyć w zajęciach szkolnych orkiestr: smyczkowej i big bandu oraz zespołów kameralnych i chóru. Od najmłodszych lat poznają smak indywidualnych i grupowych występów, koncertując nie tylko w szkolnej sali koncertowej, ale również w Filharmonii Krakowskiej, innych prestiżowych miejscach w kraju, ale też i za granicą. Biorą także udział w festiwalach i konkursach krajowych i międzynarodowych. Uczniowie szkoły występowali m. in. w Hiszpani, Niemczech, Danii, Francji, Włoszech, Czechach, na Węgrzech, Słowacji, Litwie i Ukrainie. Dzięki konkursom internetowym, które w ostatnim czasie zyskały szczególną popularność, a także ożywionej współpracy międzynarodowej prowadzonej przez Szkołę w ramach programu Erasmus+, zauważalnym stał się fakt, że nazwiska uczniów, nauczycieli a także sama nazwa Szkoły czy Krakowa zaistniały w wielu ośrodkach na całym świecie. To bardzo ważny, wielopłaszczyznowy czynnik oddziaływania dydaktycznego a przy tym wychowawczego – polegający m.in. na potwierdzaniu dobrego imienia Szkoły, identyfikowaniu się uczniów z placówką, kształtowaniu poczucia odpowiedzialności. To także dobry przykład na współistnienie celów wychowawczych i dydaktycznych w przypadku szkolnictwa artystycznego.

Orkiestry, chór, zespoły kameralne i soliści naszej szkoły tworzą ponadto wspaniałą i niepowtarzalną oprawę uroczystości i różnorodnych spotkań w ramach współpracy ze środowiskiem lokalnym.

W szkole zatrudnionych jest ponad 120 nauczycieli, a uczniowie ogółem stanowią grupę ponad 570 osób, z czego uczniowie szkoły I stopnia nieznacznie przeważają.

3. Sylwetka Patrona.

Patronem Szkoły od 1974 roku¹ jest profesor Bronisław Rutkowski - organista, publicysta i pedagog, urodzony 27 lutego w Komaje na Wileńszczyźnie. Odbił studia (studiował grę na organach, dyrygenturę i teorię muzyki) w konserwatorium w Petersburgu, na uniwersytecie w Wilnie, w konserwatorium w Warszawie (1921 – 1924) oraz w Paryżu (1924 – 1926).

Wszechstronnie wykształcony muzyk objął klasę organów w warszawskim konserwatorium bezpośrednio po studiach paryskich. Od 1946 roku związany był również z Krakowem, będąc profesorem, a następnie od 1953 roku, rektorem PWSM w Krakowie.

Bronisław Rutkowski był jednym z założycieli Towarzystwa wydawniczego Muzyki Polskiej w Warszawie oraz Stowarzyszenia Miłośników Dawnej Muzyki.

Pracował też jako redaktor czasopism: Ruch Muzyczny (1957 – 1959), Gazeta Muzyczna, Muzyka Polska. Był autorem opracowań w zakresie muzyki dawnej i ludowej, prowadził audycje radiowe skierowane do młodzieży.

4. Wizja i misja szkoły

Wychowanie poprzez sztukę

*Wychowanie przez muzykę jest najznakomitsze,
bowiem rytm i harmonia najgłębiej wnikają w duszę,
pobudzając w niej odwagę i przyzwoitość.*

/Sokrates/

*Gdy zmieniają się trendy muzyczne,
jednocześnie zmianom ulegają
fundamentalne prawa państwa.*

/Platon/

¹ Szkoła została uhonorowana imieniem Bronisława Rutkowskiego w dwóch istotnych momentach. Pierwotnie, 2 kwietnia 1974 r., jako Szkoła Muzyczna I stopnia, otrzymała imię Bronisława Rutkowskiego po zakończeniu gruntownego remontu budynku przy ul. Józefińskiej 10. W wyniku podjęcia przez Radę Miasta Krakowa uchwały o powołaniu Szkoły Muzycznej II stopnia oraz o połączeniu jej z dotychczasową szkołą I stopnia w jeden zespół szkół (uchwała z 9 lipca 2008) dnia 2 marca 2009 prezydent Krakowa przekazał Radzie Miasta projekt uchwały, a po 14 dniach od ogłoszenia, imię Bronisława Rutkowskiego zostało formalnie nadane całej zintegrowanej Szkole Muzycznej I i II stopnia.

WIZJA

Przyszłość Szkoły celuje w wychowanie pokolenia ludzi aktywnych w kształtowaniu kultury muzycznej, we wszystkich jej dziedzinach, umiejących sprostać nieustannie zmieniającym się wyzwaniom współczesności. Pragniemy, aby nasza Szkoła była miejscem, gdzie przekazywanie wiedzy specjalistycznej i rozwijanie umiejętności wykonawczych łączy się z szeroko pojętym wspieraniem postaw twórczych oraz rozbudzaniem pasji i uzdolnień; miejscem, gdzie nauka łączy się z przyjemnością.

MISJA

Misją Szkoły jest kształcenie uzdolnionych muzycznie dzieci i młodzieży, które w przyszłości będą profesjonalnymi muzykami, a także świadomymi uczestnikami życia muzycznego, zarówno jako jego twórcy, jak i odbiorcy. Swoją działalnością Szkoła chce odpowiadać na potrzeby środowiska lokalnego, podejmując współpracę z innymi ośrodkami kultury, organizując i animując życie muzyczne Krakowa.

Nasza szkoła:

- we współpracy z rodzicami uczy i wychowuje, poprzez sztukę wychodząc z szeroką ofertą edukacyjną i zapewniając sprzyjające warunki do indywidualnego i wszechstronnego rozwoju każdego ucznia,
- wspiera uczniów w rozwijaniu talentów wraz z kształtowaniem ich samodzielności i poczucia własnej wartości oraz kultywowaniem tradycji i podkreślaniem tożsamości kulturowej i narodowej,
- dba o harmonijny rozwój uczniów i tworzy przyjazną atmosferę z respektowaniem zasad wzajemnego szacunku i tolerancji,
- poszerza ofertę edukacyjną, co jest podyktowane chęcią jak najlepszego dopasowania się do aktualnych potrzeb dzieci i młodzieży, z drugiej strony do jak najmocniejszego wpisania się w rozwój kultury, której niezbędnym ogniwem jest sztuka muzyczna,
- nawiązuje aktywną współpracę z instytucjami kulturalnymi i oświatowymi, zarówno w środowisku lokalnym, jak i międzynarodowym.

5. Sylwetka absolwenta.

Absolwent szkoły poprzez działania dydaktyczno-wychowawcze i profilaktyczne oraz dzięki świadomemu dążeniu do rozwoju osobistego i artystycznego:

1. Rozwinął wiedzę i zdolności muzyczne.
2. Jest przygotowany do aktywnego i twórczego życia w otaczającej go rzeczywistości.
4. Jest wrażliwy na piękno, dobro i prawdę.
5. Jest tolerancyjny i otwarty na innych.
6. Wykształcił umiejętność samokontroli i samooceny.
7. Potrafi samodzielnie korzystać z różnych źródeł wiedzy, wykazuje chęć i umiejętność samokształcenia.
8. Potrafi wykorzystać swoją wiedzę i umiejętności.
9. Jest przygotowany do kontynuowania edukacji muzycznej.
10. Ma świadomość zagrożeń wynikających z nieodpowiedzialnych zachowań.

Część II. Założenia szczegółowe Programu

1. Diagnoza wychowawcza i prozdrowotna.

Z uwagi na specyfikę naszej Szkoły będącej szkołą artystyczną prowadzącą kształcenie wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych zauważa się, że głównymi potrzebami uczniów w zakresie oddziaływania objętego Programem są obszary związane z wychowaniem poprzez sztukę, uwrażliwianiem, umiejętnościami współpracy na różnych płaszczyznach – artystycznych, ale też interpersonalnych. Szczególne miejsce zajmuje też troska o dobrostan uczniów w obszarze mentalnym i przeciwdziałanie zagrożeniom na które młode pokolenia są szczególnie podatne.

W minionych latach szkolnych zauważano potrzebę zapewniania większego bezpieczeństwa uczniom, stąd wprowadzono m.in. harmonogram dyżurów nauczycieli jako stały element tygodniowego planu pracy każdego nauczyciela, procedury poprawiające bezpieczeństwo bądź regulujące sposoby postępowania nauczycieli w sytuacjach wymagających interwencji oraz monitoring wizyjny.

Specyfika rozwoju uczniów szkoły muzycznej wskazuje następujące aspekty:

- pogłębiony rozwój pod względem wrażliwości emocjonalnej i estetycznej,
- narażenie na stres związany z publicznymi występami, oceną artystyczną, dużym obciążeniem czasowym,
- potrzeba wsparcia w rozwijaniu odporności psychicznej,
- potrzeba pomocy radzeniu sobie z emocjami, budowaniu poczucia własnej wartości.

Szkoła opracowała także obowiązkowe Standardy Ochrony Małoletnich i udostępniła je na stronie internetowej.

Za szczególny cel wciąż obieramy przy tym troskę o kondycję zdrowotną uczniów – tak fizyczną, jak i psychiczną.

2. Definicje czynników chroniących i czynników ryzyka. Ocena realnej skali zagrożeń pod względem wychowawczym.

Terminy "czynniki ryzyka" i "czynniki chroniące" wywodzą się z koncepcji profilaktyki i zdrowia publicznego. Pojawiły się one w naukach o rozwoju człowieka, a następnie zostały zaadaptowane do różnych dziedzin, w tym psychologii, pedagogiki, socjologii i medycyny.

Czynniki ryzyka to cechy, sytuacje lub zdarzenia, które zwiększają prawdopodobieństwo wystąpienia negatywnych skutków, takich jak choroby, problemy zdrowotne, zachowania ryzykowne czy trudności adaptacyjne. Mogą one mieć charakter biologiczny (np. predyspozycje genetyczne), psychologiczny (np. niska samoocena, impulsywność), społeczny (np. brak wsparcia społecznego, ubóstwo) lub środowiskowy (np. stresujący klimat społeczny).

Czynniki chroniące to z kolei cechy, sytuacje lub zdarzenia, które zmniejszają prawdopodobieństwo wystąpienia negatywnych skutków lub łagodzą ich wpływ, działając jako przeciwwaga dla czynników ryzyka. Mogą to być np. silne więzi rodzinne, wsparcie społeczne, wysoka samoocena, umiejętności radzenia sobie ze stresem, pozytywne relacje z rówieśnikami czy zaangażowanie w aktywności pozaszkolne.

Koncepcja ta zakłada, że rozwój człowieka i jego podatność na problemy zdrowotne czy społeczne zależy od interakcji między czynnikami ryzyka i czynnikami chroniącymi. Im więcej czynników chroniących działa w życiu jednostki, tym większa jest jej odporność na negatywne skutki czynników ryzyka.

Warto podkreślić, że czynniki ryzyka i czynniki chroniące nie są pojęciami statycznymi i ich wpływ może się zmieniać w zależności od etapu życia, kontekstu społecznego i indywidualnych cech jednostki. Na przykład, silna więź z rodzicami może być silnym czynnikiem chroniącym w dzieciństwie, ale jej wpływ może maleć w okresie dojrzewania, kiedy większe znaczenie zyskują relacje z rówieśnikami.

- Czynniki chroniące w odniesieniu do uczniów naszej Szkoły to w szczególności:
 - kontakt ze sztuką jako źródło harmonii i równowagi,
 - relacja z nauczycielem jako mistrzem i przewodnikiem,
 - przynależność do wspólnoty artystycznej,
 - rozwijanie samodyscypliny i uważności.
- Czynniki ryzyka z kolei to w szczególności:
 - wysoka presja perfekcjonizmu i lęk przed porażką,
 - przeciążenie psychofizyczne,
 - samotność ucznia artystycznego, zwłaszcza w przypadku kiedy poświęca on znaczącą ilość czasu na samodzielne ćwiczenie,
 - zagrożenie wypaleniem lub zniechęceniem.

W diagnozowaniu powyższej problematyki istotnym elementem wpływającym na stosunkowo ograniczone występowanie czynników zagrażających poprawnemu przebiegowi pracy wychowawczej i profilaktycznej w naszej Szkole jest skrupulatnie przeprowadzane postępowanie rekrutacyjne. Istnieje bowiem bezpośredni związek pomiędzy faktem przyjmowania do Szkoły wybranych (a nie wszystkich) potencjalnie uzdolnionych dzieci i młodzieży, chcących się realizować i rozwijać poprzez sztukę - a ich postawą, osobowością, czy wręcz kulturą osobistą.

Ten fakt sprawia, że w naszej społeczności szkolnej nie występują sytuacje krytyczne pod względem wychowawczym, tak jak to niejednokrotnie ma miejsce w społecznościach szkół ogólnokształcących.

Pracownicy Szkoły jednakże są uczulani na konieczność monitorowania tego typu elementów działalności Szkoły, w tym zachowań uczniów; powinni także stale oddziaływać wychowawczo, gdyż funkcje wychowawcze i opiekuńcze są zawsze nieodzownym elementem pracy dydaktycznej każdego pedagoga.

3. Aspekty wychowawcze i integracyjne w kontekście możliwości pobierania nauki w szkole przez uczniów z Ukrainy.

Rzeczywistość z jaką mierzymy się od 24 lutego 2022 roku wywiera wpływ na polskie szkolnictwo, uczniów polskich szkół, pośród których znajdują się także dzieci i młodzież z Ukrainy.

Nasza Szkoła jest otwarta na potrzeby edukacyjne uczniów ukraińskich, którzy chcą kontynuować muzyczną edukację w Polsce. Konsultacje i zajęcia z tymi uczniami prowadzone były od wiosny 2022 roku: kolejni uczniowie podjęli lub kontynuowali regularną naukę zarówno w SM I stopnia jak i II stopnia. W związku z tym nauczyciele uczący tych uczniów indywidualnie lub w ramach zajęć grupowych monitorują właściwy przebieg nauki tych uczniów, także w kontekście oddziaływania wychowawczego poprzez:

- kształtowanie postawy otwartości na potrzeby drugiego człowieka,
- integrację środowiska uczniowskiego, mimo różnic i barier (np. językowych czy kulturowych),
- reagowania na ewentualne nieprawidłowości w tym zakresie.

4. Cele Programu

a) cele wychowawcze:

- dążenie do integralnego rozwoju wszystkich sfer osobowości ucznia:

- emocjonalnej - kształtowanie umiejętności wyrażania uczuć oraz radzenia sobie z emocjami,
- fizycznej - dbałość o prawidłowy rozwój fizyczny i psychiczny,
- społecznej - rozwijanie umiejętności nawiązywania kontaktów interpersonalnych,
- intelektualnej i duchowej - kształcenie postawy twórczej, rozbudzanie i rozwijanie uzdolnień oraz zainteresowań muzycznych,
- kultury osobistej i przestrzegania norm moralnych - uczenie nawyków dobrego wychowania, zasad kultury osobistej oraz szacunku dla dobra wspólnego.

b) cele profilaktyczne:

- bezpieczeństwo uczniów:

- monitorowanie bezpieczeństwa uczniów na terenie Szkoły i poza nią
- tworzenie warunków do kształtowania zachowań sprzyjających zdrowiu i bezpieczeństwu uczniów,
- dbałość o bezpieczeństwo uczniów podczas zajęć, przerw, imprez szkolnych i pozaszkolnych,
- uwrażliwienie uczniów na zagrożenia podczas drogi do i ze Szkoły oraz na sytuacje stwarzające zagrożenie,
- uczenie zasad postępowania w sytuacjach zagrożenia, np. powódź, pożar oraz zasad zachowania bezpieczeństwa w budynku szkolnym i jego otoczeniu;

- ograniczenie zachowań agresywnych i przemocy w szkole:

- diagnozowanie poziomu bezpieczeństwa, przejawów agresji fizycznej, werbalnej, czy tzw. hejtu w Szkole oraz w powiązanej ze szkołą przestrzeni internetowej,

- uświadamianie uczniom, czym jest agresja i przemoc oraz jak sobie z nimi radzić,
- wdrażanie działań na rzecz ograniczania ewentualnej agresji i przemocy,
- kształtowanie umiejętności asertywnych,
- kształtowanie postaw troski o bezpieczeństwo własne i innych; uczenie zachowań prospołecznych,
- wskazywanie dróg szukania pomocy,
- pedagogizacja rodziców;
- rozwijanie umiejętności współżycia społecznego:
 - przedstawianie i omawianie zasad i reguł współżycia w klasie, szkole, grupie koleżeńskej,
 - afirmacja zachowania prezentującego wysoką kulturę osobistą wobec wszystkich członków społeczności szkolnej oraz na całym terenie Szkoły
 - uwrażliwianie uczniów na potrzeby innych, wzbudzanie empatii, tolerancji,
 - integrowanie społeczności szkolnej,
 - edukacja prawna uczniów i w zakresie dróg korzystania z pomocy w indywidualnych przypadkach,
 - dbałość o prawidłowe relacje z rodzicami i włączanie ich w realizację zadań wychowawczych;
- rozszerzenie działań na rzecz propagowania zdrowego trybu życia:
 - popularyzacja aktywnych sposobów spędzania wolnego czasu,
 - uświadamianie konieczności zachowania higieny i ergonomii pracy,
 - kształtowanie nawyków dbania o zdrowie i higienę osobistą,
 - kształtowanie nawyków prawidłowego odżywiania się,
 - poszerzanie zainteresowań i wiedzy uczniów;
- profilaktyka uzależnień:
 - rozpoznawanie sytuacji domowej wychowanków,
 - profilaktyka antynikotynowa, antyalkoholowa,
 - profilaktyka w zakresie lekomanii i narkomanii,
 - profilaktyka uzależnienia od komputera i urządzeń elektronicznych,
 - kształtowanie umiejętności asertywnych;
- podejmowanie działań mających na celu wzmacnianie motywacji uczniów do własnego rozwoju:
 - uświadamianie uczniom ich mocnych stron i potencjalnych możliwości,
 - rozwijanie indywidualnych zainteresowań uczniów,
 - wskazywanie pożądanych wzorców zachowań w szkole i poza nią,
 - zapobieganie nadmiernej absencji i spóźnieniom uczniów,
 - pomoc uczniom w przezwyciężaniu własnych trudności i ograniczeń,
 - rozwijanie umiejętności rozpoznawania i ujawniania swoich uczuć i emocji,
 - pedagogizacja rodziców.

5. Zadania pracowników szkoły związane z realizacją celów Programu

1. Dyrektor Szkoły:

- tworzy warunki sprzyjające efektywnej pracy wychowawczej,
- buduje klimat współpracy i zaufania,

- pozwala nauczycielom, rodzicom i uczniom na realny wpływ na jakość pracy wychowawczej.

2. Nauczyciel przedmiotu głównego:

- rozbudza zamiłowanie ucznia do muzykowania solowego i zbiorowego,
- rozbudza w uczniu potrzebę rozwijania uzdolnień i zainteresowań,
- kształtuje samodzielność ucznia,
- kształtuje u ucznia potrzebę ciągłego doskonalenia się,
- kształtuje osobowość artystyczną ucznia,
- kształtuje aktywną postawę wobec kultury.
- rozbudza wyobraźnię muzyczną,
- rozbudza potrzebę twórczego wyrażania się.

3. Nauczyciel przedmiotów ogólnomuzycznych:

- uczy umiejętności współżycia z grupą rówieśniczą,
- kształtuje umiejętność zachowania dyscypliny,
- kształtuje umiejętność koncentracji,
- kształtuje postawę patriotyczną poprzez poznawanie roli polskich kompozytorów i wykonawców w rozwoju kultury europejskiej i światowej,
- rozbudza wyobraźnię i aktywność twórczą,
- kształtuje umiejętności logicznego i analitycznego myślenia,
- podkreśla wagę czynnego uczestniczenia w życiu koncertowym szkoły,
- kształtuje osobistą postawę wobec kultury narodowej, europejskiej i światowej.

4. Inni pracownicy szkoły:

- każdy pracownik szkoły zobowiązany jest do stosownego reagowania na dostrzeżone dobro i zło w zachowaniu ucznia.

6. Współpraca rodziców i szkoły w zakresie działalności wychowawczej i profilaktycznej.

1. Współpraca z rodzicami rozpoczyna się w momencie przyjęcia dziecka do Szkoły i bazuje na wzajemnym zrozumieniu i zaufaniu.

2. Rodzice powinni być przekonani o tym, że to właśnie oni decydują o wychowaniu swoich dzieci, a nauczycieli postrzegają jako tych, którzy w tym procesie pomagają.

3. Współpraca ta opiera się na:

- znajomości i akceptacji przez rodziców programów, regulaminów i innych dokumentów szkolnych,
- przedstawieniu wniosków i uwag dotyczących pracy wychowawczej,
- współpracy z nauczycielami w realizacji zadań wychowawczych,
- włączaniu się do opieki nad dziećmi podczas wycieczek, koncertów i innych imprez szkolnych,
- uzgadnianiu sposobów reagowania na łamanie przez uczniów dyscypliny i regulaminów szkolnych,
- ustaleniu formy pomocy finansowej rodziców dla Szkoły (dofinansowanie wyjazdów uczniów na konkursy, wycieczki, nagród, materiałów dydaktycznych),
- współdziałaniu w zakresie kształtowania pozytywnego wizerunku Szkoły w środowisku,
- włączaniu się w działalność i kompetencje ustawowe Rady Rodziców.

VII. Literatura.

1. U. Bissinger-Ćwierz, *Raport: „Monitoring jakości programów wychowawczo-profilaktycznych publicznych szkół muzycznych I stopnia realizujących kształcenie wyłącznie artystyczne”*. CEA, Lublin 2020, dostęp: https://cea-art.pl/poradnictwo/RAPORT_jakosc_programow.pdf
2. U. Bissinger-Ćwierz, *Raport: Jakość programów wychowawczych oraz szkolnych programów profilaktyki realizowanych w szkolnictwie artystycznym w roku szkolnym 2012/2013*. CEA, Lublin 2013, dostęp: https://cea-art.pl/poradnictwo/RAPORT_jakosc_programow.pdf
3. U. Bissinger-Ćwierz, *Jakość programów wychowawczych oraz szkolnych programów profilaktyki realizowanych w szkolnictwie artystycznym – wybrane zagadnienia z raportu CEA*. Zeszyty Psychologiczno-Pedagogiczne CEA, nr 2, Warszawa 2014, dostęp: <https://cea-art.pl/pub/z-2-caly-m.pdf>
4. U. Bissinger-Ćwierz, *Profilaktyka uzależnień w szkolnictwie artystycznym – podsumowanie ogólnopolskiego projektu CEA*. Zeszyty Psychologiczno-Pedagogiczne CEA, nr 3, Warszawa 2015, dostęp: https://cea-art.pl/pub/z_3_caly_m.pdf
5. U. Bissinger-Ćwierz, *Psychopedagogiczne metody pracy z uczniem najmłodszym oraz uczniem ryzyka dysleksji w szkole muzycznej. Poradnik dla nauczycieli klas instrumentalnych zawierający ponad 50 ćwiczeń i zabaw wspomagających grę na instrumencie*. CEA, Warszawa 2016, dostęp: https://cea-art.pl/pub/Psychopedagogiczne_metody_pracy.pdf
6. Z. Konaszkiewicz, *Specyfika szkoły muzycznej w Polsce – szanse i zagrożenia*, w: Beata Lewińska (red. nac.) *Szkoła Artystyczna – kwartalnik Centrum Edukacji Artystycznej*, Centrum Edukacji Artystycznej, Warszawa 2018, zeszyt 2/2018 s. 41 – 56, dostęp: <https://cea-art.pl/kwartalnik/ART-2.pdf>
7. Macander, Metody i sposoby prowadzenia diagnozy w szkole i placówce oświatowej [w:] M. Konopczyński, J. Borowik i in., *Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły i placówki oświatowej*. ORE, Warszawa 2017, dostęp: <https://www.ore.edu.pl/2017/05/programwychowawczo-profilaktyczny/>
8. A. A. Nogaj, R. Ossowski, *Cechy osobowości uczniów szkół muzycznych, a poziom otrzymywanego wsparcia społecznego*, *Polskie Forum Psychologiczne Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego*, Bydgoszcz 2017, tom 22, numer 1, ss. 71 – 89.
9. E. Sokołowska, *Model monitoring-interwencja-profilaktyka-promocja w pracy z uczniem zdolnym*. Zeszyty Psychologiczno-Pedagogiczne CEA, nr 1, Warszawa 2013, dostęp: <https://cea-art.pl/pub/Zeszyty%20Psychologiczno-Pedagogiczne%20CEA%20%20Zeszyt%20nr%201.pdf>
10. J. Śmieszalska, *Profilaktyka dolegliwości wynikających ze specyfiki gry na instrumentach muzycznych – nowe wyzwanie dla nauczycieli*. Zeszyty PsychologicznoPedagogiczne CEA, nr 3, Warszawa 2015, dostęp: https://cea-art.pl/pub/z_3_caly_m.pdf
11. M. Wieczorek, *Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły i placówki*. ORE, Warszawa 2018, dostęp: www.bc.ore.edu.pl/Content/922/Program+wychowaczoprofilaktyczny+krok+po+kroku.pdf
12. B. Wojtanowska-Janusz, *Realizacja programów wychowawczych na przykładzie szkół muzycznych bez pionu ogólnokształcącego w regionie lubelskim*. Zeszyty PsychologicznoPedagogiczne CEA, nr 3, Warszawa 2015, dostęp: https://cea-art.pl/pub/z_3_caly_m.pdf
13. B. Wojtanowska-Janusz, *Rola wsparcia psychologicznego w budowaniu odporności psychicznej uczniów szkół muzycznych*. Zeszyty Psychologiczno-Pedagogiczne CEA, nr 4, Warszawa 2017, dostęp: <https://cea-art.pl/pub/CEA-z-4-maly.pdf>
14. A. Wojtaszek, *Profilaktyka i higiena głosu w muzycznej edukacji dzieci i młodzieży*. Zeszyty Psychologiczno-Pedagogiczne CEA, nr 3, Warszawa 2015, dostęp: https://ceaart.pl/pub/z_3_caly_m.pdf

CZĘŚĆ III. Diagnoza i działania w roku szkolnym 2025/2026

1. Diagnoza aktualnych potrzeb.

Działania wychowawczo-profilaktyczne realizowane w ubiegłym roku szkolnym poddawane miały miejsce po analizie potrzeb i problemów wychowawczych, przy uwzględnianiu ewentualnych wniosków uczniów i rodziców wyrażanych w ankietach bądź osobiście do Dyrekcji bądź kadry kierowniczej.

W tym kontekście za zasadne uważa się:

- a) zwracanie uwagi na prowadzenie zdrowego trybu życia uczniów uczęszczających do szkoły ogólnokształcącej i popołudniowej szkoły muzycznej, w tym zachęcanie do aktywności fizycznej, regularnego odżywiania się, dbałości o higienę swojej pracy, wystarczającej ilości snu itp.,
- b) identyfikację współczesnych zagrożeń cywilizacyjnych natury wychowawczej, moralnej, społecznej, w tym korzystania ze smartfonów, właściwego spędzania wolnego czasu, problemów związanych z cyberprzestrzenią i zagrożeniami płynącymi z dostępności środków psychoaktywnych),
- c) organizację procesów edukacyjnych w sposób sprzyjający uczeniu się (proponowanie ciekawych metod pracy, również interaktywnych – aplikacje, programy, kanały transmitujące wydarzenia artystyczne).

Diagnoza opiera się w dużej mierze o nieformalne obserwacje zachowań uczniów, ich reakcji na labilność warunków funkcjonowania w większości obszarów ich aktywności, w tym masowe publikowanie budzących niepokój wiadomości we wszystkich mediach (w tym wiadomości mniej lub bardziej wiarygodnych) i tym podobnych czynników, które nigdy wcześniej nie miały aż takiego natężenia. Zatem zdrowie fizyczne ale i psychiczne, są wciąż głównymi tematami, wokół których będą zbudowane działania niniejszego Programu.

Przy opracowaniu programu wychowawczo-profilaktycznego na bieżący rok szkolny oraz określenia jego diagnozy, uwzględniono ponadto również wyniki anonimowej ankiety przeprowadzonej wśród uczniów, nauczycieli i rodziców, której wyniki przedstawione są poniżej.

ANKIETA NAUCZYCIELA (22)

Pytanie 1: Czy postrzega Pan/Pani szkołę jako miejsce bezpieczne i komfortowe do nauki uczniów?

Tak: 22

Komentarze: można rozważyć wprowadzenie identyfikatorów dla nauczycieli, osoby z zewnątrz będą lepiej widoczne; za ciepło w sali 53; w salach mogłyby znaleźć się podnóżki

do gry na fortepianie dla najmłodszych; działania integrujące uczniów – wspólne imprezy, projekty wyjazdowe itp. bardzo podnoszą motywację uczniów do nauki.

Pytanie 2: Zachowania niepożądane.

Nie/brak: 20

Komentarze: często są zbyt głośni; krótkie spęcia między chłopcami

Pytanie 3: Stopień znajomości programu profilaktyczno-wychowawczego.

Odpowiedź „Zapoznałem/am się z treścią”: 18

Odpowiedź „mam świadomość istnienia, ale nie znam treści”: 4.

Pytanie 4: Dowolna wypowiedź.

Brak: 21.

Komentarz: Bardzo cenię w szkole to, że zachowując wysoki poziom nauczania nie ma aż tak ostrych wymogów co do wykonania konkretnych utworów na egzaminach. Cieszę się, że szkoła na bieżąco dostosowuje wymagania do podstaw programowych, stosując lekkie „poluzowania” programowe, co nie w każdej placówce ma miejsce. Czuję, że w szkole program ma służyć rozwojowi ucznia, a nie uczeń „jest dla programu”.

ANKIETA UCZNIA (5) – WYNIKI

Pytanie 1: Poczucie bezpieczeństwa i komfortu podczas zajęć szkolnych.

Odpowiedź „nie mam zastrzeżeń”: 5.

Brak komentarzy.

Pytanie 2: Zachowania niepożądane bezpośrednio od rówieśników.

Brak/nie/nigdy: 4

Komentarz: Często u góry na kanapach jest bardzo głośno, a niektóre osoby rozmawiają na tematy nieodpowiednie do rozmawiania w szkole muzycznej, szczególnie gdy u góry siedzą także małe dzieci.

Pytanie 3: Czy nauczyciele są dla Ciebie autorytetem?

Tak: 4, Trudno powiedzieć: 1, Nie: 0.

Pytanie 4: Dowolna wypowiedź.

- można ulepszyć sale, które są w piwnicy, żeby było lepsze przewietrzenie. Na przykład można zrobić większe okna albo jakoś oddzielić rury od pomieszczenia, w tych salach jest bardzo duszno
- szkoła jest cudowna, super uczniowie i nauczyciele, przyjemna atmosfera. To moje bezpieczne miejsce, do którego zawsze mogę się udać. Uwielbiam koncerty tutaj organizowane
- w salach na drugim piętrze jest okropnie gorąco w lecie i na wiosnę
- nie mam zastrzeżeń
- szkoła ma super atmosferę, każdy pracownik jest bardzo miły i pomocny. Poziom tej szkoły jest bardzo wysoki. Ogółem: lepszej szkoły w Krakowie nie ma, dziękuję za wszystko, gdyby nie ta szkoła to nie byłoby we mnie takiej pasji i miłości do muzyki (rysunek serduszka i kota)

ANKIETA RODZICA (3) – WYNIKI

Pytanie 1: Poczucie bezpieczeństwa i komfortu podczas zajęć szkolnych.

Odpowiedź „nie mam zastrzeżeń”: 3

Brak komentarzy.

Pytanie 2: Zachowania niepożądane bezpośrednio od rówieśników.

Brak/nie/nigdy: 2

Komentarze:

- czasem niektórzy uczniowie używają niestosownych słów

Pytanie 3:

a) Czy szkoła uczestniczy w procesie wychowawczym i wspiera w tym rodziców?

Tak :2 , Trudno powiedzieć: 1, Nie: 0.

b) Czy szkoła posiada warunki dla wspierania działań twórczych i wychowawczych?

Tak :2 , Trudno powiedzieć: 1, Nie: 0.

c) Czy nauczyciele są autorytetem dla Pana/Pani dziecka?

Tak :2 , Trudno powiedzieć: 1, Nie: 0.

Pytanie 4: Znajomość szkolnego programu profilaktyczno-wychowawczego.

Nie miałem dotąd świadomości o jego istnieniu:2

Zapoznałem/am się z treścią:1

Mam świadomość istnienia, ale nie znam treści:0.

Pytanie 5: Dowolna wypowiedź.

Brak: 2.

Komentarz: Bardzo cenna pomoc pani psycholog, świetny kontakt z administracją, dyrekcją, nauczycielami.

Wnioski:

1. Stosunkowo niewielka ilość oddanych ankiet.
W kolejnym roku szkolny bardziej rozpropagować to narzędzie diagnozy Programu.
2. Ankietowani wskazują bez wyjątku, że szkoła jest dla nich bezpiecznym miejscem do nauki i pracy.
Utrzymywać starania by szkoła nadal była miejscem bezpiecznym, w którym panuje sprzyjająca atmosfera do nauki.
3. Według ankietowanych nie mają miejsca zachowania niewłaściwe, *należy jednak reagować na zachowania uczniów, wymagać kultury słowa; rozważyć wprowadzenie strefy ciszy na 2 piętrze (poddasze obok biblioteki).*
4. Czoro nauczycieli z ankietowanych 22 nie zna treści PW-P, mimo, że jest on szeroko udostępniony.
5. Większość ankietowanych uczniów i rodziców (ale nie wszyscy) stwierdza, że nauczyciele są autorytetami. Dążyć do tego by wszyscy nauczyciele byli dla uczniów autorytetami.
6. W ramach swobodnych wypowiedzi w ankietach podzielono się wieloma bardzo dobrymi opiniami na temat szkoły. Pośród rzeczy do poprawy przywołano kwestie komfortu w salach na 2 piętrze („za gorąco latem”) oraz w piwnicach (kwestia wietrzenia).

2. Cele do realizacji w roku szkolnym 2025/2026.

- 1) Rozpoznawanie potrzeb ucznia, jego środowiska oraz zapewnienie mu pomocy pedagogicznej, psychologicznej i zdrowotnej.

CELE SZCZEGÓŁOWE	SPOSOBY REALIZACJI, ZAKŁADANE EFEKTY	
	SM I st.	SM II st.
- rozpoznanie środowiska domowego ucznia, - przestrzeganie przyjętych Standardów Ochrony Małoletnich, w zauważanych przypadkach przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej, przemocy w rodzinie; ochrona ofiar przemocy, w razie konieczności wszczęcie procedury "Niebieskiej Karty". - rozwijanie uzdolnień na miarę możliwości rozwoju ucznia, - zachęcanie ucznia do aktywności w pracach społeczności szkolnej, - motywowanie do rozwoju, - wzmacnianie poczucia własnej wartości, - wdrażanie działań kształcących u uczniów umiejętność walki ze stresem i treścią, - kształtowanie postaw prozdrowotnych uczniów, dbałości o prawidłowe odżywianie się, aktywność fizyczną.	- nauczyciel rozpoznaje sytuację rodzinną ucznia zarówno podczas zajęć indywidualnych, jak i obserwację, - w razie potrzeby nauczyciel stosuje odpowiednie procedury zawarte w Standardach Ochrony Małoletnich, - w ramach zajęć nauczyciel stosuje zasadę pozytywnego wzmocnienia, - rozmowy z uczniem, rodzicami, - współpraca z instytucjami udzielającymi pomocy i wsparcia, - uczestnictwo w szkoleniach, - docenianie pracy ucznia zarówno przez nauczyciela jak i rodzica.	

- 2) Utrzymanie poczucia bezpieczeństwa ucznia w środowisku szkolnym, umiejętność rozpoznawania i reagowania na zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia.

CELE SZCZEGÓŁOWE	SPOSOBY REALIZACJI, ZAKŁADANE EFEKTY	
	SM I st.	SM II st.
- utrwalanie zasad bezpiecznego zachowania w szkole i poza nią, - zapewnienie uczniom właściwej opieki podczas zajęć lekcyjnych oraz imprez organizowanych poza terenem szkoły (wycieczki, konkursy, koncerty), - zapoznanie uczniów z procedurami reagowania w sytuacjach zagrożenia.	- poczucie bezpieczeństwa ucznia w środowisku szkolnym i poza nim, - przypominanie uczniom zasad dotyczących bezpieczeństwa, - podczas zajęć, uroczystości, koncertów, imprez pozaszkolnych uczeń pozostaje pod opieką nauczyciela,	

	- uczeń ma podstawowe umiejętności rozpoznawania i reagowania na zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia, - uczeń zna numery telefonu odpowiednich służb i potrafi powiadomić je o zagrożeniu.
--	---

3) Kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania, wysławiania się oraz umiejętności budowania prawidłowych relacji z rówieśnikami i dorosłymi; tworzenie atmosfery bezpiecznej komunikacji w sieci.

CELE SZCZEGÓŁOWE	SPOSOBY REALIZACJI, ZAKŁADANE EFEKTY	
	SM I st.	SM II st.
- kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania oraz wysławiania się, - budowanie prawidłowych relacji z rówieśnikami i dorosłymi, - umiejętność bezpiecznego poruszania się w sieci, - rozwijanie kompetencji językowych oraz pielęgnowanie kultury słowa w trosce o bezpieczną komunikację, także w sieci.	- zwracanie uwagi na kulturę osobistą i umiejętności właściwego zachowania się w różnych sytuacjach, - eliminowanie agresji słownej, - brak akceptacji dla wszelkiego rodzaju „hejtu”, - wyrabianie nawyków kulturalnego zwracania się do siebie nawzajem.	

3. Harmonogram zadań.

Zadanie	Odbiorcy	Termin realizacji	Osoby odpowiedzialne
Zredagowanie i przekazanie projektu Programu wychowawczo-profilaktycznego Radzie Rodziców	Rada Rodziców oraz rodzice zainteresowany procesem tworzenia Programu	4 września	Zespół ds. planu wychowawczo-profilaktycznego; Dyrekcja
Zatwierdzenie Programu do realizacji w Szkole	nauczyciele, rodzice, uczniowie	najpóźniej 10 września	Rada Rodziców, Rada Pedagogiczna, Dyrekcja
Upowszechnianie informacji o pracy szkolnego psychologa	nauczyciele, rodzice, uczniowie	wrzesień oraz według bieżących potrzeb	Dyrekcja, wszyscy nauczyciele

Opublikowanie Programu; upowszechnianie informacji o planowanych działaniach; nakłanianie całej społeczności szkolnej do zapoznania się z treścią Programu	nauczyciele, rodzice, uczniowie	bezpośredni o po 10 września	Zespół ds. redagowania informacji z życia szkoły; wszyscy nauczyciele
Rozmowy z uczniami na temat zdrowia psychicznego i fizycznego	uczniowie	cały rok szkolny na bieżąco a szczególnie w okresach realizacji głównych założeń Programu	wszyscy nauczyciele

4. Zaplanowana ewaluacja - czerwiec 2026 roku - oraz wnioski do pracy wychowawczo – profilaktycznej na następny rok.

Wszystkie działania wychowawczo-profilaktyczne poddawane są obserwacji i ocenie dokonywanej przez nauczycieli po analizie potrzeb i problemów wychowawczych oraz po zapoznaniu się z wnioskami i sugestiami uczniów oraz rodziców.

Sposoby i środki zbierania informacji oraz ewaluacji:

- 1) ankieta dla uczniów i rodziców dotycząca znajomości wdrażanych akcji wynikających z realizacji szkolnego Programu wychowawczo-profilaktycznego oraz oceny poczucia własnego bezpieczeństwa w Szkole jako przestrzeni umożliwiającej naukę i rozwój artystyczny,
- 2) obserwacja zachowania uczniów, utrwalanie informacji o przypadkach wymagających pomocy psychologoczo-pedagogicznej,
- 3) rozpoznanie poziomu świadomości uczniów na temat higieny psychofizycznej, w tym w procesie edukacyjnym,
- 4) rozmowy z rodzicami na temat problemów wychowawczych.